

درس اصول علم اقتصاد (۲) کلان

مطالب مورد بحث در درس اقتصاد کلان

۱- کلیات و مفاهیم

- علم اقتصاد
- اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
- اهداف و سیاستهای اقتصاد کلان
- مکاتب اقتصاد کلان
- الگو و کاربرد آن در اقتصاد
- مروری بر مباحث قبلی خوانده شده

مطالب مورد بحث در درس اقتصاد کلان

۲- تولید ملی و درآمد ملی

- جریان مدور بین اجزاء مختلف اقتصاد

۳- حسابداری درآمد ملی

- مفاهیم و تعاریف اصلی
- روشهای محاسبه تولید ملی
- محدودیتهای حسابداری ملی

۴- حسابهای ملی به قیمت واقعی (ثابت)

- تعریف شاخص
- انواع شاخصهای قیمت
- نحوه محاسبه حسابهای ملی به قیمت ثابت

مطالب مورد بحث در درس اقتصاد کلان

۵- مخارج کل و اجزاء آن

- هزینه های مصرفی (Consumption)
- هزینه های سرمایه گذاری (Investment)
- هزینه های دولتی (Government)
- خالص هزینه های وارداتی و صادراتی (Import – Export)

۶- الگوهای اقتصاد کلان

- الگوی دو بخشی
- الگوی سه بخشی
- الگوی چهار بخشی

مطالب مورد بحث در درس اقتصاد کلان

۷- بازار پول

- تعریف پول و انواع آن
- توابع عرضه و تقاضای پول
- دام نقدینگی
- تعادل در بازار پول

مطالب مورد بحث در درس اقتصاد کلان

۸- الگوی IS – LM و تعادل در درآمد ملی

- تعادل بازار کالا : منحنی IS
- تعادل بازار پول : منحنی LM
- تعادل همزمان دو بازار کالا و پول

۹- سیاستهای پولی و مالی برای ایجاد تعادل در بازار کالا و پول

□

درس اصول علم اقتصاد (۲)

فصل اول

کلیات و مفاهیم علم اقتصاد

تعریف علم اقتصاد

اقتصاد علم تخصیص (انتخاب) بهینه منابع کمیاب است

نکات این تعریف:

- انتخاب به معنای برگزیدن چیزی از یک مجموعه
- برای بدست آوردن چیزی باید چیز دیگری را فدا کرد
- برای هر چیزی باید هزینه ای پرداخت کرد (هزینه فرصت های از دست رفته)

تعریف علم اقتصاد

Figure 1 The Production Possibilities Frontier

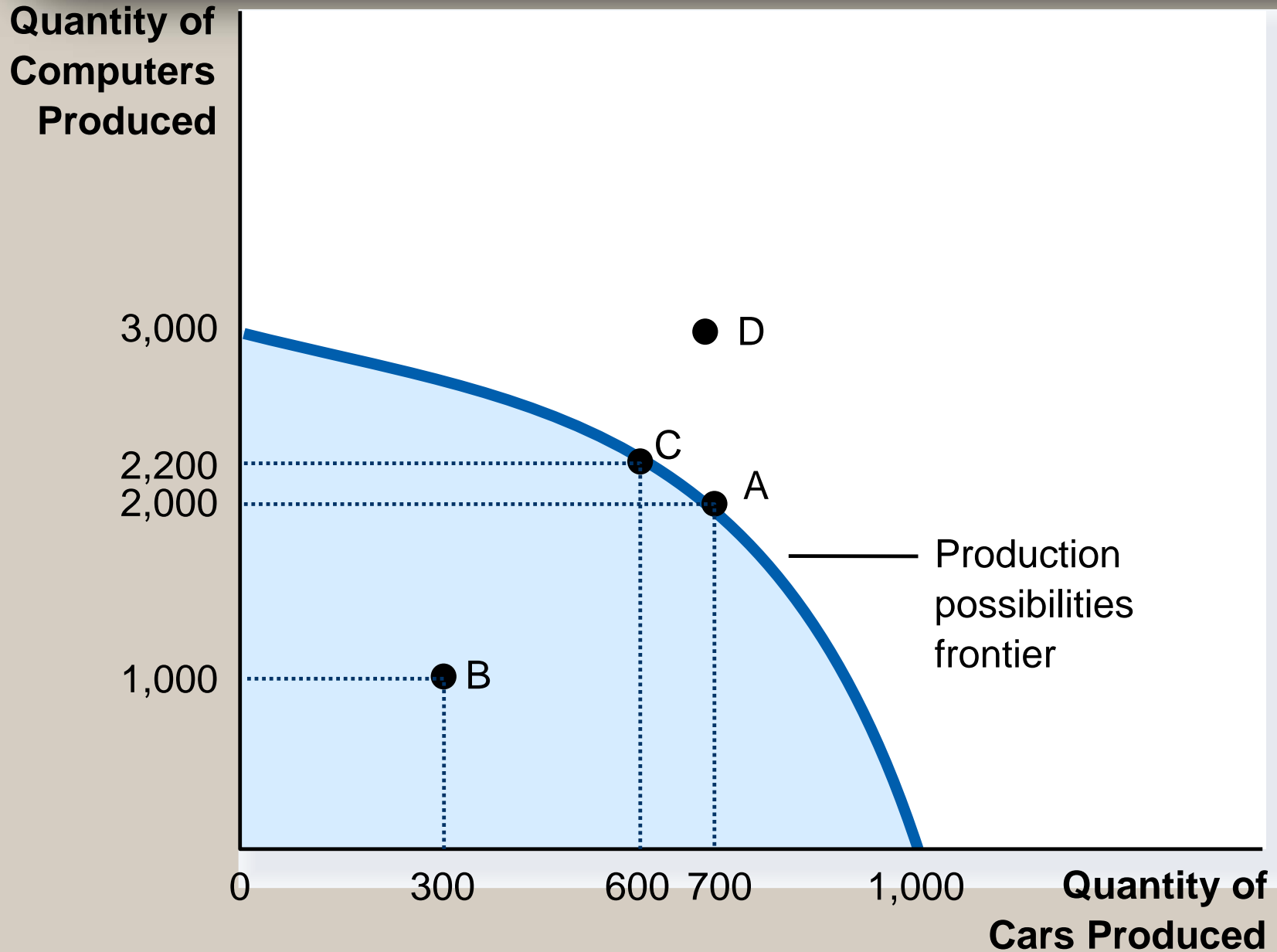
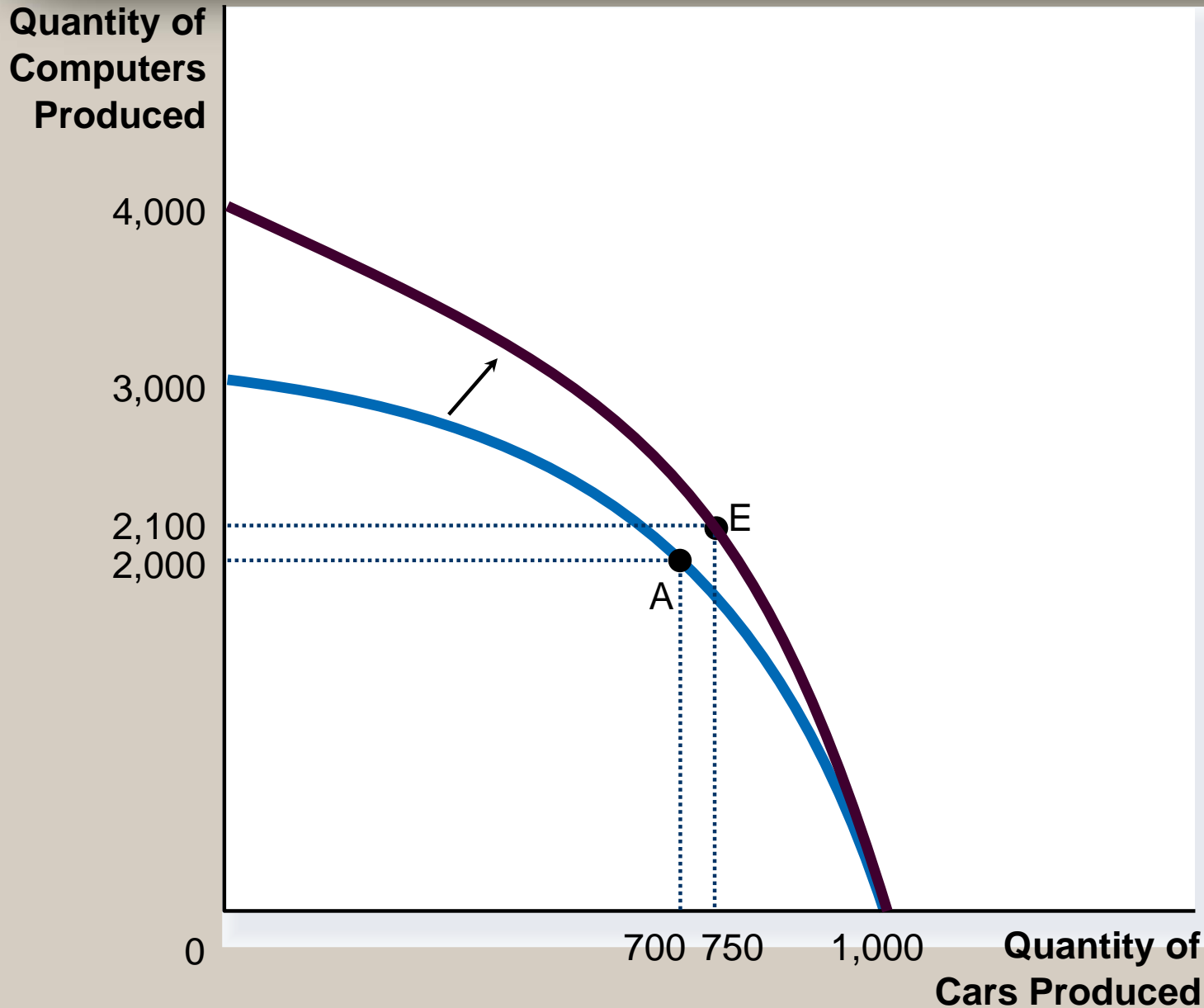

Figure 3 A Shift in the Production Possibilities Frontier

Concepts of Production Possibilities Frontier

- *Efficiency*
- *Tradeoffs*
- *Opportunity Cost*
- *Economic Growth*

اقتصاد خرد و اقتصاد کلان

۱- تعریف اقتصاد خرد (*Microeconomics*)

- مشتق شده از لغت یونانی میکروس (*Mikros*)
- مطالعه رفتار واحدهای کوچک و **منفرد** اقتصادی مانند **خانوار و بنگاه**
- مهمترین موضوع اقتصاد خرد : تخصیص بهینه منابع کمیاب به نیازها و درخواستهای موجود
- اقتصاد خرد یا نظریه تعیین قیمت
- موضوعات اقتصاد خرد:
 - تحلیل رفتار **انفرادی** مصرف کنندگان **یک کالا**
 - تحلیل رفتار **انفرادی** تولید کنندگان **یک کالا**
 - تحلیل بازار **یک کالا**

اقتصاد خرد و اقتصاد کلان

۲- تعریف اقتصاد کلان (*Macroeconomics*)

- مشتق شده از لغت یونانی میکروس (*Makros*)
- مطالعه رفتار کل سیستمهای اقتصادی که از جمع فعالیتهای تک تک واحدهای فردی ایجاد شده
- تجزیه و تحلیل متغیرهای اقتصادی در سطح ملی و بررسی روابط بین آنها به منظور پیش بینی و اتخاذ سیاستهای مناسب در آینده و تصحیح سیاستها و تصمیمات اقتصادی گذشته

تعريف اقتصاد كلان (*Macroeconomics*)

موضوعات اقتصاد كلان نظير:

- بررسی سطح تقاضای كل جامعه (*Aggregate Demand*)
- بررسی سطح تولید كل جامعه (*Aggregate Supply*)
- سطح عمومی قیمت‌ها و تورم (*Inflation*)
- رشد اقتصادی (*Economic Growth*)
- اشتغال و بیکاری (*Employment & Unemployment*)

مکاتب اقتصاد کلان

- تعدد و گستردگی نظریه های اقتصادی
- ۱- مکتب کلاسیک (Classical School)
- ۲- مکتب کینزی (Keynesian School)
- ۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

۱- مکتب کلاسیک :

- تولد این مکتب به قرن هجدهم و تفکرات لیبرالیسم ارضی یا فیزیوکراسی باز میگردد.
- فیزیوکراتها: بنیانگذاری قوانین اجتماعی بر جبرگرایی اجتماعی و پدیده های طبیعی

فرانسوا کنه: سرسلسله فیزیو کرات ها

- انطباق این تفکرات به امور اقتصادی
- طرح نظریه قوانین طبیعی اقتصادی
- به نظر ایشان جوامع براساس همگراییهای عمومی که همان نظم طبیعی است، رشد و تکامل می یابد. اساس این نظم طبیعی، ویژگی منفعت طلبی انسانها دانسته شده زیرا در دیدگاه ایشان وقتی انسان سود خود را جستجو می کند، درست در راستای منفعت اجتماعی عمل می کند، لذا کافی است مردم آزاد گذاشته شوند تا دنیا به سمت هماهنگی، تعادل و رفاه حرکت نماید.

آدام اسمیت : یک لیبرال صنعت گرا

- کتاب «درباره ماهیت و علل ثروت ملل» در سال ۱۷۷۶
- تکامل دهنده مکتب کلاسیک
- ژان باتیست سه
- جان استوارت میل
- حکومت این مکتب بر تفکرات اقتصادی تا اوایل دهه ۱۹۳۰ تداوم داشت.

مهمترین محور ها و مبانی اقتصاد کلاسیک

● نیروهای خود تصحیح کننده

- دست نامرئی آدام اسمیت: تعدیل و تنظیم خودکار اقتصاد ملی
- عملکرد آزاد قیمتها و تصحیح عدم تعادل
- مثال: بیکاری ← کاهش دستمزدها ← استخدام بیشتر نیروی کار ← کاهش بیکاری ← افزایش اشتغال ← افزایش تولید ← افزایش رقابت ← کاهش قیمت ← افزایش تقاضا ← از بین رفتن رکود

مهمترین محورها و مبانی اقتصاد کلاسیک

● قانون بازارها

- ✓ قانون بازارهای ژان باتیست سه معروف به «قانون سه»
- ✓ عرضه تقاضای خود را به وجود می آورد لذا هر گونه اضافه تولید یا اضافه تقاضا منتفی است
- ✓ همواره تعادل اقتصادی در سطح اشتغال کامل برقرار است
- ✓ دو فرض اساسی این قانون:
 - انعطاف پذیر بودن دستمزدها
 - انعطاف پذیر بودن نرخ بهره

تولید تقاضا برای کالاها و خدمات

۲- مکتب کینزی

- مولود شرایط رکود دهه ۱۹۳۰ توسط جان مینارد کینز
- با انتشار کتاب «نظریه عمومی بهره، اشتغال، پول»
- ابطال قانون «سه» و مکتب کلاسیک
- یک اقتصاد خود تعدیل شونده – حداقل در شرایط رکود – نادرست است.
- دخالت دولت به منظور تنظیم تقاضای کل و برای جبران ناتوانی بازار در برقراری تعادل

۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

- شروع بحرانهای اقتصادی از اوایل دهه ۱۹۷۰
- انگلستان طی دو دهه، سه رکود بزرگ را تجربه کرد و در آخرین آنها بیش از ۳ میلیون نفر بیکار شدند.
- شکل گیری پدیده جدید تورم همراه با رکود که اقتصاد کینزی توضیحی برای آن نداشت.

۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

الف) مکتب پولی (Monetarism)

- اقتصاددانان وفادار به مکتب کلاسیک: میلتون فریدمن، کارل بورنر
- نظریات آنها اقتصاد کینزی را مورد حمله قرار می داد
- گسترش نظریه پول گرایی در دهه ۱۹۷۰
- این نظریه به معنای برداشتی از اقتصاد کلان که در آن بر نقش پول تاکید شده است.

۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

مهمترین ویژگیهای مکتب پولی

- اقتصاد بخصوص در درازمدت ثبات ذاتی دارد. لذا استفاده از سیاست مالی و دخالت دولت جهت برقراری ثبات اقتصادی ضرورتی ندارد. چنین دخالت هایی بیش از اینکه مفید باشد، مضرند و موجب تداوم بحران حداقل در اشکال دیگر می شوند.
- عرضه پول مهمترین عامل موثر بر تولید ناخالص ملی است. بر این اساس کنترل عرضه پول بخصوص در کنترل تورم نقش اساسی دارد.
- **سیاست پولی مناسب: نرخ رشد ثابت عرضه پول و سیاست مالی مناسب: بودجه متعادل**

۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

(ب) مکتب کلاسیک جدید (New Classical School)

- پایه گذاری توسط رابرت لوکاس
- انتظارات عقلایی (Rational expectation) در مقابل انتظارات تطبیقی (Adaptive expectation)

۳- مکاتب جدید اقتصاد کلان

ج) مکتب کینزین های جدید (Neo-Keynesians School)

- مکتب کینزی بنای خود را بر شناخت و تجزیه و تحلیل تقاضای کل می گذارد و عرضه مورد غفلت قرار می گیرد.
- کینزین های جدید ضمن تاکید مجدد بر نقش تقاضای کل، عرضه را نیز مورد توجه قرار دادند.

اهداف اقتصاد کلان (*Macroeconomic Goals*)

□ رشد اقتصادی (*Economic Growth*)

□ اشتغال کامل (*Full Employment*)

□ قیمت های با ثبات (*Stable Prices*)

□ تعادل در تراز پرداختها

چرا براین اهداف اتفاق نظر وجود دارد ؟

رفاه بیشتر جامعه

یعنی

زیرا : رسیدن به اهداف

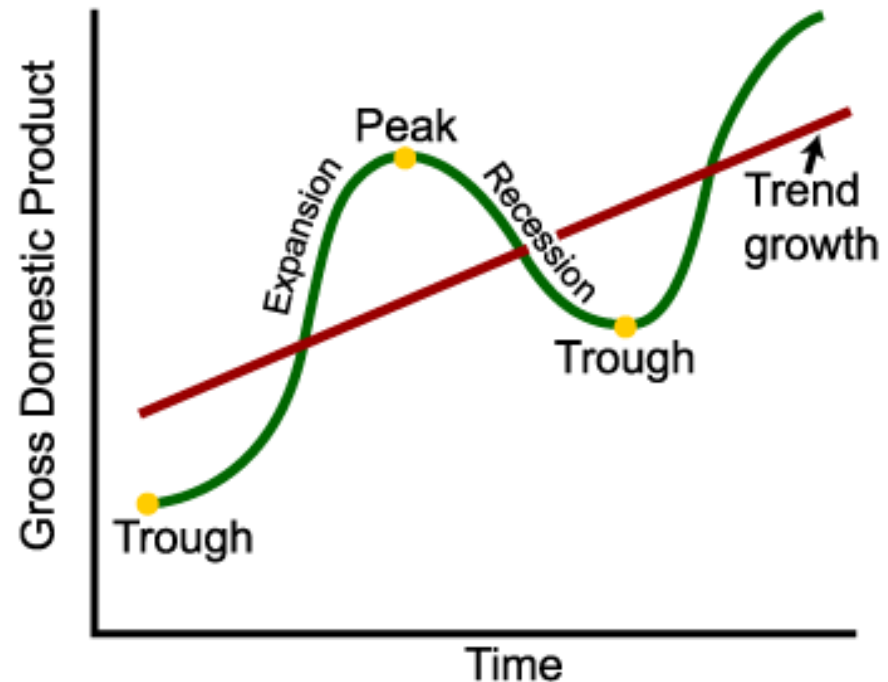
Economic Growth

- Economic growth

- A process of steady increase in the quantity and quality of goods and services the economy can produce
- More production enables more *potential* consumption of goods and services
- Improvement in average standard of living
 - If we are “richer” we have more choices
 - could take more leisure OR
 - consume more goods OR
 - purchase more services
 - A higher standard of living does NOT necessarily imply more pollution or adverse environmental impact
 - Now people are pursuing GREEN GDP

Business Cycle and Output Growth

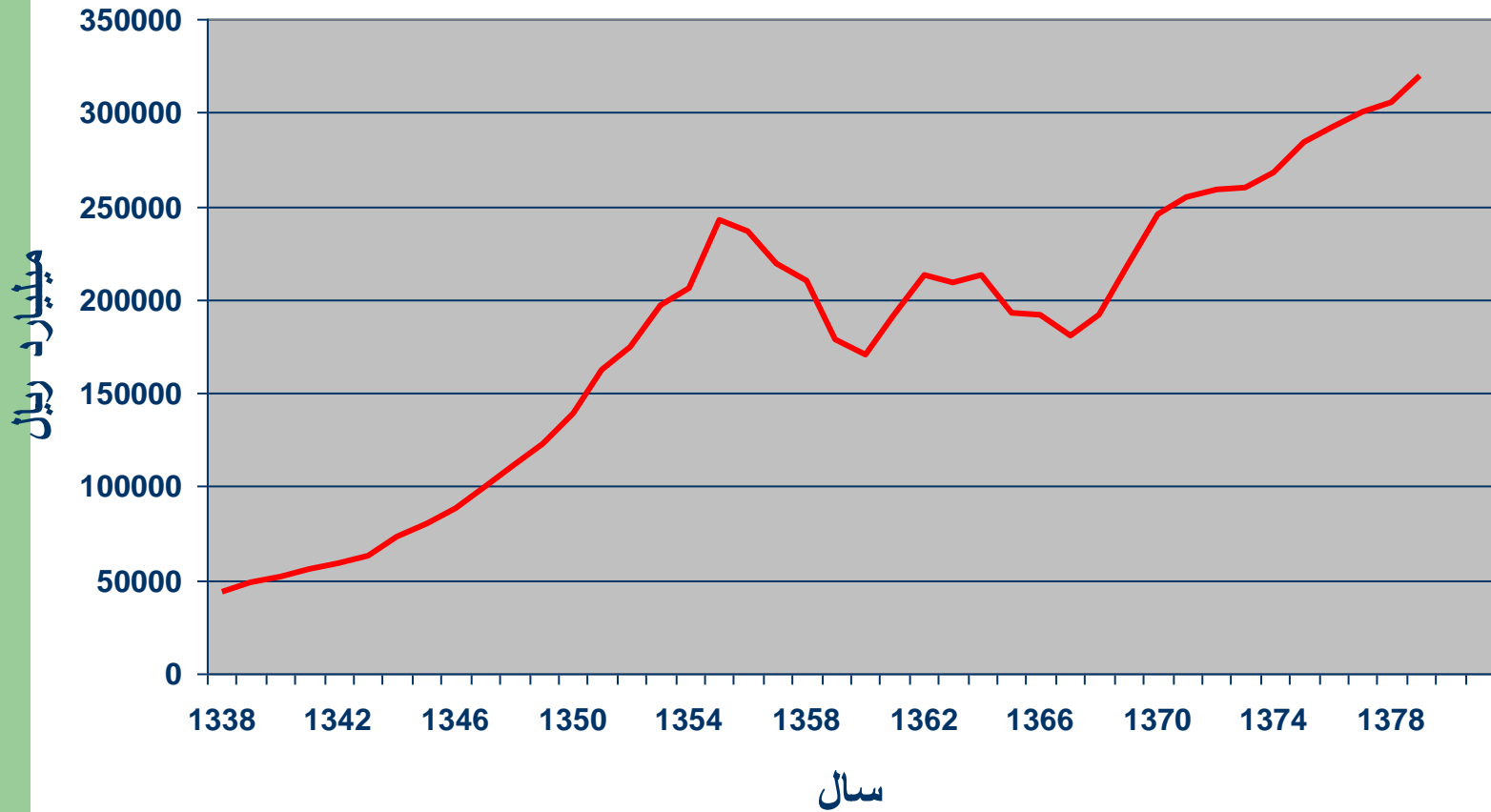
- The *business cycle* is the cycle of short-term raises and falls in the economy.

Business Cycle and the Output Growth

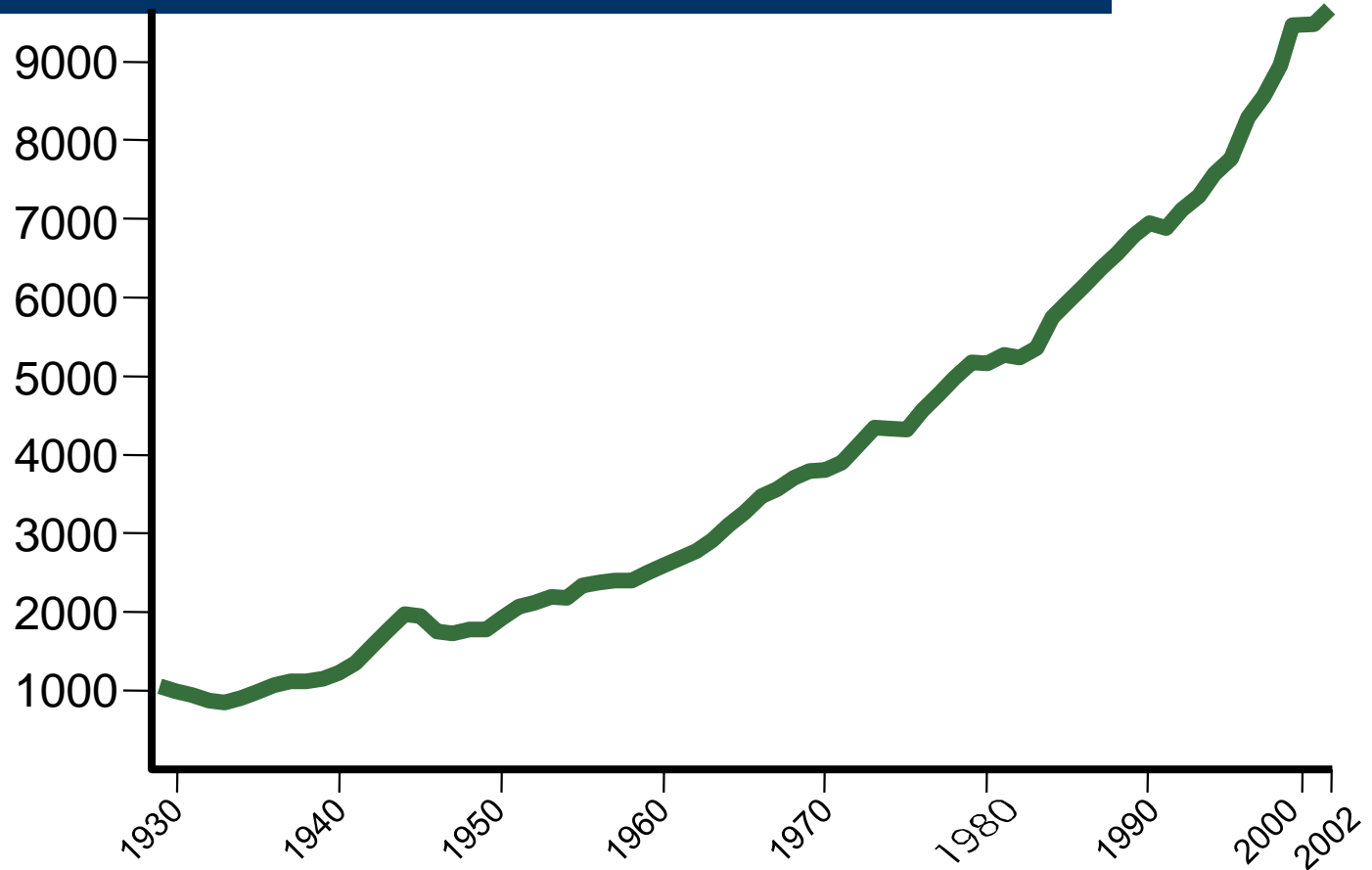
- A ***recession*** is a period during which aggregate output declines and unemployment rises. More precisely output is growing slower than trend and is getting under.
- An ***expansion***, or ***boom***, is the period in the business cycle from a trough up to a peak, during which output and employment rise.
- A prolonged and deep recession becomes a ***depression***.
- The growth rate of output is a serious concern of macroeconomists and policy makers.

تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت

U.S. Real Gross Domestic Product, 1929-2002

Real GDP
(Billions of 1998 dollars)

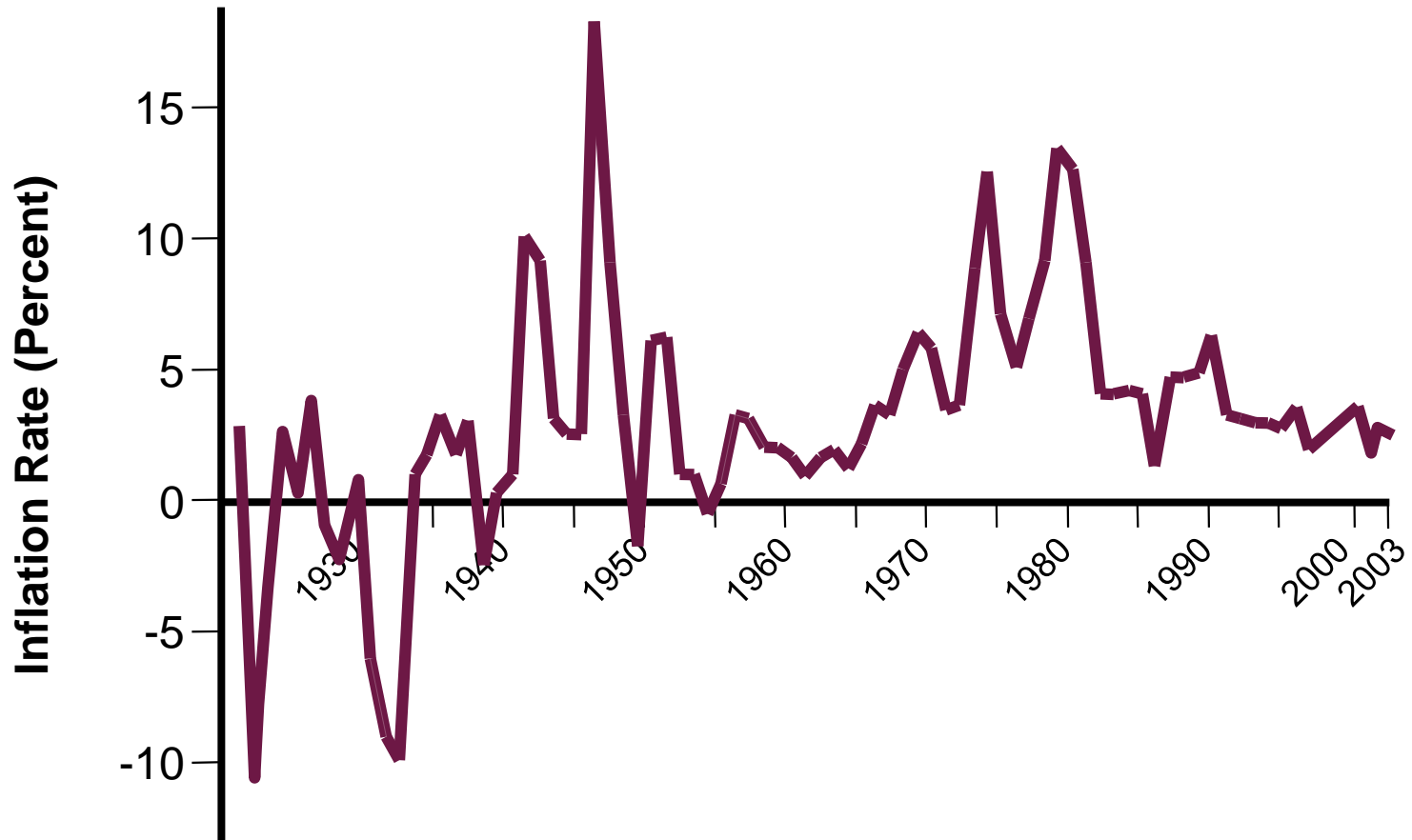
High Employment (or Low Unemployment)

- Unemployment affects distribution of economic well being among our citizens
 - People who cannot find jobs suffer a loss of income
- Joblessness affects all of us—even those who have jobs
 - A high unemployment rate means economy is not achieving its full economic potential

Stable Prices

- With very few exceptions, inflation rate has been positive
- Why are stable prices—a low inflation rate—an important macroeconomic goal?
 - Because inflation is costly to society
 - With annual inflation rates in the thousands of percent, the costs are easy to see
 - Purchasing power of currency declines so rapidly that people are no longer willing to hold it
- Economists regard some inflation as good
- Price stabilization requires not only preventing inflation rate from rising too high, But also preventing it from falling too low, where it would be dangerously close to turning negative

U.S. Annual Inflation Rate, 1922-2003

تبادل در تراز پرداختها

صورت حساب معاملات اقتصادی یک کشور با مجموعه کشورهای دیگر در طول یک سال

ورود ارز به کشور بابت صادرات کالا و سرمایه

خروج ارز از کشور بابت واردات کالا و سرمایه